

Ese de trei ori in sepiemana: Mercuri-a,
Vineri si Dominec'a, candu o cota in-
tegră, candu numai diumetate, adeca după
momentulu imprejurilor.

Prețul de prenumerare:

pentru Austria:	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " "
" patraru	2 " "
pentru România si strainetate:	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " "
" patraru	4 " "

Viena 1/12 nov. 1867.

Armat'a lui Garibaldi nu se compunea totu de barbati disciplinati si de-dati la arme, majoritatea avea omeni noui pre acésta cariera. Betranulu generalu n'avea de unde impartí simbria, ci voluntari erau incredintati sentiemintelor patriotice ale poporatiunei, — *si se scie bine că neci la noi neci aiurea de presentu aceste sentieminte n'au ingrasiatu inca pre nimene, numai de ele, fora de intrevenirea statului său a altei cutarei corporatiuni.*

Deci cu asemene armata, reu imbracata, reu nutrita, fora multe arme, era *la une armatei papali celei regulate se de pieptu. Invingerea cestoru din urma n'ar fi fostu suprindiatória, si de aceea lumea acceptá se véda batandu-se numai aceste döue trupe.*

Inse nu fu asiè. Armat'a francésca, prim'a armata din lume, nu senti de injosire pentru sine a luá si ea parte activa contra voluntarilor slabii si cari se retrageau la Mentana. Nesmintit'u că a-nalele armatei francesci nu vor luá notitia si despre acésta noua gloria.

Presupunerea că si armata francésca a luat parte activa, — o credeau unii de insulta facuta Franciei. Dar nu este insulta, insusi „Monitoriul” nu se spusce a o spune in nr. de domineca, spunendu că au participatu 2000 de francesi, impreuna cu 3000 de papali, si că cestia inceputa atacul.

Daca consideràmu că nou'a interventiune la Rom'a este cea mai nepopulara intreprindere in ochii franciloru, ni vom poté splicá ce au sentit ei incunoscintiandu-se că armata loru a luat parte activa.

Superstitiosulu crede că daca i s'a intemplatu cuiva se calce in urma rea, patiesce reu intr'unu siru lungu de intreprinderi. Se pare că si Maiestatea Sa francésca a calcatu anulu trecutu in urma rea, si de aci multele patite si contradi-cri cu politic'a sa de mai nainte.

ALBINA.

Se scie la Paris că nu este acest'a modulu deslegarii cestiunei romane, si de aceea s'a proiectat o conferinta a poterilor europene. Spre acestu scopu guvernul francesc — dupa o versiune — inca domineca trimise invitatiuni celor cinci poteri mari, Sassonie, celoru patru state sudice niemtiesci, Suediei, Danemarcei, Olandiei, Belgiiului, Spaniei, Portugaliei si Suissei. Santitatea Sa Pap'a si regele Italiei au primitu invitatiuni speciali.

Constitutiunea nouă si fati'a ei.

Astazi (marti) se incepui in senatul imperiale desbaterile a supr'a proiectului de lege pentru delegatiuni in afacerile comune imperiali.

Cunoscemu dejá acestu proiectu. Cuprinsulu lui pe scurtu e acest'a: Die-ta Ungariei (atatu cas'a representantilor catu si ceea a magnatiloru fie-care pentru sine) va alege unu numeru de membri, cari vor compune delegatiunea ungurésca. Totu asiè va procede si senatul imperial, alegendu din a sa parte atatu din cas'a representantilor catu si a magnatiloru unu numeru pentru a compune delegatiunea senatului in care sunt representate tierile germano-slave si Bucovina.

Areste döue delegatiuni (fie-care pentru sine va lucra separatu, in casuri de controversia se vor uni dar numai pentru a vota) vor desbate si decide despre afacerile numite comune imperiali, adeca despre acele in cari se mai esprimă unitatea imperaticei austriace, precum sunt: bugetulu ministeriului de esterne, diplomatiei, ministeriului de resbelu etc.

Acestu proiectu la prim'a vedere ni se infatiséza destulu de complicat. Nu vom mai vorbi aci daca elu are dreptulu a esiste, ignorandu multimea națiunilor cari asisdere dau statului sacrificiu de sange si de avere, si preferindu națiunea magiara si cea niemtésca, numai pre ele döue, stabilindu astfelu unu

dualismu pre cont'a altoru interese multilaterale si respectabile.

Vom vorbi numai despre eleminte ce vor compune aceste delegatiuni, ca se vedemu carea li va fi fati'a politica.

Vor fi patru eleminte in aceste delegatiuni: magnatii unguri si representantii unguri, magnatii austriaci si representantii austriaci.

Magnatii unguri n'au propagatu neci candu d'in cas'a loru principiele liberali, cu atat'a mai putienu n'au scosu din gura unu cuventu macar pentru incuviintarea pretensiunilor noastre națiunali. In trecutu s'au portatua ca stapanii ai nostri, ii cunoscemu, mai tardiu la 1848 cesera spirelului comunu liberale, dar remasera mai vertosu conservativi, căci nu li se potea sterge suvenirea poterei perduite in urmarea libertatii. Era acum cas'a magnatiloru se multiamesce a secundá in töte casei representantilor, pe care nu voiesce s'o supere, nu cumva acésta se intrebe: cu ce dreptu mai esiste cas'a de sus, cum de vine a-mi pune pedece? La acestu elementu aristocraticu se nu cercamu entusiasmulu pentru libertati.

Representantii unguri vor fi deákisti, acestia au majoritatea in dieta, in comitate e a stangei. Sentiemintele acestora pentru libertati, fie politice fie națiunali, le cunoscemu de ajunsu si eu aamaratiune. Ele nu sunt de credeulu nostru. Acesti representanti nu si-au castigatu inca titlulu de liberali.

Magnatii austriaci nu sunt de alta panura de catu magnatii den alte tieri. Nicairi libertatea si democratia nu decoresce ceva aristocratiei.

Despre representantii austriaci in-trebämu esprimu ei voint'a poporului? Pana candu unu representante de acest'a ajunge in dieta, trece prin alegere de döue graduri. Din dieta l'alegu la senatul — alu treile ciuru electorale. Din senatul l'alegu la delegatiune — alu patrale ciuru electorale. Trebuieces bietului reprezentante o memoria buna si multa

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adreptu la Redactiune: **Josefstadt. Lange-gasse №. 43**, unde sunta a se adresa si corespondintile, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditură cat vor fi neframate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatii de interes privat — se respunde cat 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretiu scadutu. Pretiu timbrului cate 80cr. pentru una data, se antecipa.

constantia, ca trecendu prin atate ciururi se nu uite ce i-au spusu alegatorii candu i-au pus mandatulu in mani. Ací am presupune mai multa nisuntia la libertate, daca acele ceremonii nu ne-ar impinge la indoiéla.

Astfelu analisandu töte patru elemintele si negasindu la neci unulu mangaere, nu ni potemu face ceva sperantie nemotivate neci despre intrunjarea loru in delegatiuni.

Éca aci fati'a politica a supremei legelatiuni austriace. Pentru noi romani nu este suridatőre, dar nu este neci pentru monarchia, ale careia libertati publice nu vor se faca progresu cu asemenea corporatiuni.

Acest'a e prospectulu libertatiloru in Austri'a pre catu tempu va domni dualismulu cu maestrósele forme ale delegatiunilor!

Reuniunea pentru crescerea poporului.

In nr. 107 alu Albinei s'a publicatu apelulu baronului Iosif Eötvös ministru de cultu, in caus'a reuniiiloru astor'a, si s'a publicatu si unu planu de statute spre formarea reuniiiloru.

In 6 noiembrie, Il. Sa Dlu Fauru comitele supremu alu Carasiului a tenu tu o conferinta privata intru interesulu a-estui apelu, si au luat parte romani numerosi la acésta conferinta. —

Mai nainte de töte am se premitu, cumca mai toti vorbitoriu nu s'au invoitu la reunii cosmopolitice adeca din töte națiunalitatile si confesiunile, ci la confesiunale.

A fostu batatoriu la ochi, că chiaru preotulu catolicu si reformatu nu a pledatu pentru reunii cosmopolita, bá, acelu primu parea a fi in contra asceptandu autonomia bisericei romano-catolice, si ingrigirea bisericei de crescerea tinerimei, éra celu de alu doile, pentru reformati aflat de prisosu astfelu de reunii, de óra-ce au institutiuni ingrigóre de crescerea tinerimii.

FOISIÓRA.

Multpatitulu Iovu Romanulu.

(Imitatiune.)

Erá unu omu órecarele in partea Ardealului cu numele Iovu Romanulu, omu iubitoriu de adeveru, nepetatu, dreptu, binemaritoriu, credinciosu Imperatului seu, ferit de totu luerulu reu. Era diavolulu respundiendu dise inaintea Domnului: Ore indaru cinstesce Iovu Romanulu pre Domnulu? ore nu i-ai datu tu lui paduri si muncei (pascatorie) si tiarine multe? tu esti cel'a ce ai binecventatul lucrului maniloru lui si ai inmultitu turmele lui de vite pe pamant. Inse trimita man'a ta si te atinge de töte cate le are, se vedi de nu te va hui in facia. Atunci dise Domnulu catra diavolulu: éta töte cele ce sunt ale lui le dau pe man'a ta, de elu inse se nu te atingi. Si esti diavolulu de la facia Domnului. Si a fostu in diu'a aceea, că siediendu Iovu Romanulu in cas'a sa si marindu in pace pre Domnulu, veni unu vestitoriu la Iovu si dise catra densulu: padurele si pasourile, moscenirea parintiloru tei, venindu cu taria argatii boeriloru unguresci, le-au rapitulat cu preste aostea vor fi densii domni de pamant. Vorbindu inca acest'a, veni unu vestitoriu si dise catra Iovu: tiarinel'e si fenatile tale, pre care le posiedea strabunulu teu inca nainte de venirea domnilor straine in tiéra, le-au luat nepotii loru cu diplome, cu comassare, si venindu cu legea urbariala le dode loru in stapanire. Vorbindu inca si acest'a, éta veni unu vestitoriu si dise catra Iovu: limba meu Iovu Romanulu? afora de carele nu e omu pe pamant neintinutu, voitoriu de bine,

adeveratu, credinciosu Imperatului seu, ferit de totu luerulu reu. Era diavolulu respundiendu dise inaintea Domnului: Ore indaru cinstesce Iovu Romanulu pre Domnulu? ore nu i-ai datu tu lui paduri si muncei (pascatorie) si tiarine multe? tu esti cel'a ce ai binecventatul lucrului maniloru lui si ai inmultitu turmele lui de vite pe pamant. Inse trimita man'a ta si te atinge de töte cate le are, se vedi de nu te va hui in facia. Atunci dise Domnulu catra diavolulu: éta töte cele ce sunt ale lui le dau pe man'a ta, de elu inse se nu te atingi. Si esti diavolulu de la facia Domnului. Si a fostu in diu'a aceea, că siediendu Iovu Romanulu in cas'a sa si marindu in pace pre Domnulu, veni unu vestitoriu la Iovu si dise catra densulu: padurele si pasourile, moscenirea parintiloru tei, venindu cu taria argatii boeriloru unguresci, le-au rapitulat cu preste aostea vor fi densii domni de pamant. Vorbindu inca acest'a, veni unu vestitoriu si dise catra Iovu: tiarinel'e si fenatile filoru tei, se stinsera cu mille de fome si sete. Vorbindu inca si acest'a, veni unu vestitoriu si dise catra Iovu: casele si acarmintele filoru tei le-au secuistrat jidovii pentru detoriele din tempulu fómetei. Vorbindu inca acest'a, veni unu vestitoriu si dise catra Iovu: Prusii ucisera cu sabia si cu puscele cele noue mii den feciorii tei in batalia de la Königgrätz

si Sadova. Vorbindu inca acest'a, veni unu vestitoriu si dise catra Iovu: Mari'a Sa groful Andras si pusul se fie proconsul peste tierile Ungariei si Transilvania, buna-óra ca odinóra Irodiu preste Palestina. Vorbindu inca acest'a, veni unu altu vestitoriu si dise catra Iovu: dupa suatulu si otarirea facută in diet'a din Pest'a de maioritatea domnilorunguri, dreptulu de autonomia alu Transilvaniei prenum erá elu din vechime, si dreptulu neamului teu de națiune inarticulata cu egalitatea limbii in dieta si diregetoria, sunt sterse. Vorbindu inca acest'a, veni unu altu vestitoriu si dise catra Iovu: parintele si aperatoriulu teu prè iubitu, mitropolitulu Alessandru murì foră de veste, plansu si tanguire mare! Vorbindu inca acest'a, veni unu altu vestitoriu si dise catra Iovu: scólele de prin sate si orasie, ce lo urdisi tu cu multa ustanela si cheltuiela spre crescorea filoru tei in legea si limb'a parintiloru tei, sunt amenintiate a deveni pe urm'a proiectului, facutu de boierulu Eötvös, sub epitropia magiara, si a se face unu plantagiu de magiarisare precum le voiá Weesselényi si Széchenyi. Vorbindu inca acest'a, veni unu altu vestitoriu si dise catra Iovu: feciorii tei si fetele tale se magiarisara cu totul, eu unulu scapandu, veniu se-ti facu de scire.

Mai multi romani vorbira in cauș'a reuniuniloru, si maioritatea a primitu reuniune confesiunala. —

Romanii adusera innainte că fiindu noi in statu constitutiunalu, dorim ca legislatiunea se repuna biserică nostra autonoma in tōte drepturile sale, ca in sinōde si congres se se reorganizeze pe sine, si se exercie drepturile sale. In sinodul si congresu avemu noi se organizāmu scōlele, si se ne ingrigim de creșerea tinerimei si educatiunea poporului. — In catu noi am formā astfelu de reuniuni, nu putem sustiené relatiunile noastre de-adreptulu cu ministrulu, ci ar trebuī se ne punem in relatiuni mai de aproape cu capii dieceselor nōstre, de őra-ce scōlele sunt incredintiate adi in man'a loru, si ca se nu venim in colisiune; altecum avendu noi sinodu mitropolitani si diecesanu — sinodu protoprialu si chiaru parochialu intru intielesulu constitutiunii bisericei orientale, — déca acēst'a ajunge odata la organizarea dorita si adeverata a ei, atunci reuniuni-le acestea pentru noi devinu de prisosu, pentru că sinōdele aceste specifice, potu imprimi chiamarea acestoru reuniumi inca intru intielesu natiunalu, si biserescu, etc.

Altcum acēsta institutiune noua a Dlui ministru ni pare fōrte curioasa. E adeveratu că e unu pasiu catra progresu, si se tiene de libertatea poporului, inse nu-i vedemu tient'a finala, si acēst'a ni insufia atari ingrigiri, pentru că nefacendu-se pana acumua nemica bunu intru interesulu natiunalitatii, ne temem nu cumva acēst'a se fia o amagire pentru noi.

Cu acestu planu sunt incopciate si „Kisdedovó“-rile; si noi scimu ce scopu au acestea adeca magiarisarea princiiloru; din alta parte, de cate ori am facutu noi causa comună cu altii dandu si crucerii nostri, nici odata nu am capetatu partea cuvenita, si pentru acēst'a, reunioniile cosmopolite, cu atat'a ni se vedu mai pericolose, cu catu unui membru de comitetu, fia chiaru gidanu, i se dă dreptulu se contoleze, si pōte spionaze ce se intempla in scōla romana?

In orasiele, intr'unu comitetu cosmopolitu, cu greu vor fi romanii in maioritate, si altii vor putē si otarí dōra de spre o suma adunata mai multu de la romanii, intru interesulu loru propriu, pentru că din esperiintele trecutului nu putem crede, ca aceia, cari politicesce ne persecutēza, se voiésca acum infloria si intarirea natiunalitatii nōstre, éra

noi pe acēst'a suntemu mai jalusi, si acēst'a ni e scopulu principalu. —

Deci-dara a remasu ca se se faca reuniuni confesiunale; si tōte confesiunile sunt provocate ca se-si arete statutele, precum si le cugeta a fi spre folosu.

+

Se grigim!

Diurnalele dualistice niémto-unguresci sunt tōte mai multu séu mai putien organi gubernamentale, parte simbriate, parte voluntarie. In acēsta calitate informatiunile loru sunt pōte adese complete. De aceea punem in vedere cetitoriloru nostri urmatōriile linie ce le traducem in „Neue Ercie Presse“ de domineca, si cari vorbescu despre intentionile guvernului ungurescu, respective a partitei lui Déák:

„In generu, guvernul devine la consciūti'a problemei sale celei mari ce ascēpta pre Ungaria in venitoriu. Romane purure caracteristicu camea ce feliu de planuri nutrescu déakistii si cu a caror'a ajutoriu vor se deslege acēsta problema. Ei privescu de condițiunea prima nedisputabila si eca mai necesaria pentru indeplinirea problemei, desvoltarea materiala a tierii, a dōu'a condițiune este magiarisarea deplina a tuturor u nationalitatilor ce traiesc in Ungaria.“

„Daca se vor indeplini aceste dōue condițiuni, asiè facu ei socot'a, atunci Ungaria la tōta intemplarea are venitoriu. Daca va remané legatul' statelor austriace de acum'a, atunci Ungaria in locul natiunalitatilor celor multe va numeră 14 milioane de magari, corporu asiè respectabilu va sci se-si apere drepturile si autonomia. Daca va cadé Austria, éra Ungaria pana atunci si-va fi desvoltatu puterile materiale si va fi indeplinitu magiarisarea, asiè va potē esiste in Europa ca statu nedependinte. In ambele casuri, nu trebuie se lasāmu tabula rasa pentru venitoriu. Ca se dobandim venitoriu, noi sacrificāmu presintele, si acēst'a — dicu déakistii — ne departe pre noi de stang'a.“

Va se dica, magiarii frati ai nostri conlocutori nu vor defelut se se lase de planulu loru de magiarisare. Ei nu vor se inveti nemica de la 1848. Si acēst'a ni o dovedesce deplină tōta viēt'a constitutiunala de la 1860 pana astadi. De atunci si pana acum'a n'au facutu catu e negrul sub unghia pentru multiamirea natiunalitatilor, ci amena cestiunea acestor'a sub diferite proteste cari de cari mai putien cumpenitōrie. Cine vede in acēsta procedura a fratiloru nostri o credintia buna, o intentiune curata, lu rogāmu se ni o spuna si nōa, se ni-o deslucesca si dovedescă.

Avemu totu dreptulu a fi jalusi de natiunalitatea nostra mai multu de catu veri candu, si grigim cu cercuspectiune ca se nu ne dāmu sedusi in manile contrariloru ci.

Pretensiunile magiarisatorie cresc. Romanii si slavii au se dee magiariloru 14 milioane de magari. Daca aceste tendintie ar fi numai ridiculose, n'am graf despre ele, inse sunt si pericolose, in catu turbura purure fratitata inter noi. 14 milioane! Pentru numele lui Ddieu, luati statistică a mana si ve convingeti

ca neci imprimindu-se tōte planurile magiarisatorului nu pōte trece peste 12 milioane. Deci se mai scada pretensiunea, romanii si slavii nu li vor potē dā 14 milioane de magari neci prin poligamia, si asiò va fi numai unu indemnou d'a se mania pre noi frati magari.

Instructiune publica.

Sub acestu titlu aduc „Telegraful romanu“ unu articlu pōte bine nimerit. Consuma cu desbaterile petrecute in acēsta sfârșitul nisunti'a d'a pune scōlele sub priveghiarea si nodelor compuse nu numai de preoți ci si de mireni, unu modu prin care putem emancipa scōlele din starea trista in carea se gasesc astazi, fora a ne aruncă in bratiele strainilor. Pentru comunitate romane de confesiuni miste, se prevede o contielegere intre sinōdele ambelor baserice romane. In catu e pentru planulu lui Eötvös, se pronuncia dejă articolul nostru premergatoriu, in care vedem cum l'a perceptu acestu planu zelos'a intilginginta natiunala. Facem se urme aci intregul articolu din „T.R.“

„Discussiunea asupr'a instructiunii publice astazi occupa ordinea dilei pretotindenea — in cercurile politice, in biserica, in familia si cu deosebire in jurnalele de tōta colōrea. — Asia dara se-mi esprimu si eu parerile mele individuale in privinti'a acēst'a. Dicu — individuale — pentru că nu vrēu se trecu in sirulu acelor'a, cari pretindu, că ori ce signalu dău ei in publicitate, fia-care se i se inchine neconditiunatu, déca va se aibapace — in ceriu si pre pamentu. — Apoi obiectul insusi e de o insemenetate cu multu mai mare, de catu se aspiru, că opiniunea mea se fic datatorie de mesura. Cine asta, că sum gresit, reflecteze-mi sine ira et studio. Reflecteze, — pentru că materi'a acēst'a e démar de discussiune si ori ce parere mai buna va fi bine-venita. —

Instructiunea publica e basea intregei societati, si educatiunea a fostu prostigiul tuturor natiunilor. De la avantajulu crescorei a atenuat intensitatea puterii poporului, ce au jucat vre o data o rolă in istoria universale a omenimei, si decadentia in cultura a fostu aceea, ce a saceratu acelle natiuni, — despresa cari s'a implinitu. Scriptura: că nu vor mai fi si nu-si vor mai cunoșce inca locul seu.

Deca ne vom restringe la o reprivinge repede asupr'a orisonului patriei nōstre, astămu că cauș'a scolare n'a lipsit a incurge mai la tōte dispositiunile legislative. Ea a mersu mana 'n mana cu cauș'a religiunaria, si astă din pasu in pasu cu politic'a natiunale, ou constituiente tieriei. Legislatiunea patriei nōstre intr'unu decursu de mai multi seculi, si mai cu séma de la miscarile reformatiunii incedoe apucase a detrage panca de la copii esereditati, si a o impartit cu mesura rigorosa numai intre fii celor trei națiuni politice si patru confesiunii recepte.

Pre candu domitorii principatelor transalpine incareau locurile cele sante cu cele mai grase mosie ale tieriei, principii de dinoce in diestru scōlelor confesiunali cu cele mai avute domenuri. — Éra pe candu in indigitate tieri vecine, acelle mosie inchinate se secularisara nu spre a le reintorești destinul loru primitivu adeca educatiunei in biserica si scōla, ci spre a le distribui pentru scopuri profane,

lasandu-le in despoziunea precaria a putere de statu, care la casu de a devēni macăru nu mai pre unu momentu pe mana straina, se l pōta aliena pentru scopuri cu totul antinationali, — pe atunci aicea — dincōce — tōte institutiile scolare a numitelor confesiuni indeterminate de o politica prevedetore, viéza in abundența unsorei sale, fara de temere, că santi proprietatei — sub ori ce impregurari, se pot fi cum-va atacata. —

Prin aceste averi scolare — ca proprietati de natura privata, puse sub seculu si garantia biserică, esentia a celor instituti de educatiune a ascurata pentru totu viitorulu.

Dupaemanciparea confesiunilor mai nainete nerecepte, acestea inca au inceput a se ingrăsi de sōrtea institutelor sale de educatiune dupa asemenea calapodu. —

Eca asiadara ce a sustinutu si va mai sustiné inca principiul confesiunale in scōlele de sub corón'a Ungariei!! —

In tierile celelalte ale imperiului austriacu, reprezentate acum in senatulu imperialu, lupta asiadă numitelor partide liberale despre o parte cu concordatismul despre alt'a cu pan-slavismulu, a constrinsu pre nemti a smulge tota competitati'a scolară de la biserica, ca se o radice la factorulu celu mai puternic al centralismului germanisatoru.

In Ungaria inca nu va trece multu si instructiunea publica va trebuī se devina la ordinea dilei, in corpulu legislativu alu tieriei. — Cumca si aicea se afla eleminte, cari in interesulu magiarisarci ar dorii ca puterea statului se puna man'a de feru pre instructiunea publica si asiadă smulgendo de la biserici, se o centralizze la sinc, nu incapsu nice o indoelă. Dara cumca astfel de centralizatiune scolare aicea va dā de pedeci mari, ce o vor face imposibile, deducu eu mai cu séma de acolo: Că legile Ungariei din 1848 au fostu pastratul principiul confesiunale in scoli si art. XIX. subordinéa numai universitatea din Pest'a deadreptulu ministrului de cultu; era in privinti'a celor latente institute scolare se pastră numai suprainscute scolare, ce purcede din dreptulu coronei circa sacra.

In art. XX. § 3. promite statulu subvențiunea sa pentru trebuințele bisericesci si scolare la tōte confesiunile recunoscute, in se regalca acestei cestiuni se sustine contielegerei cu respectivele parti religiunarie. Éra § 8. alu aceliasi art. garantiza in deosebi pentru credinciosii de religiunea greco-orientala, dreptulu de autonomia in respectul tuturor trebilor eclesiastice si scolare — un'a la mana. — De alta parte nevoia e, că puterea statului, déca ar vrē se ia instructiunea publica preste totu in man'a sa, ar trebuī se se ingrigăsa nu nūnai pentru corespondiatore salariare a tuturor organelor de investimentu, dara si pentru edificiile, si celelalte necesarie scolare, ceea ce ar cere spese colosalii si — dupa cum stau astadi financiile statului — nesuportabile. Aceste măsuri ar necessita secularisarea averilor bisericesc si scolare, la care s'ar opune din tōte puterile numai clerulu celu puternic alu catolicilor, ce dispune despre veniturii cu milioanele, dara chiar si protestantii cei zelosi pentru autonomia bisericei si scōleloru loru cea pastrata de seculi cu atate sacrificie si bravura.

Audiendu acēsta tōte Iovu Romanulu, sculandu-se a ruptu vestimentele sale, si-a tunsu perulu capului si cadiendu la pamentu inaintea Domnului seu disc: golu am venit in lumea cēst'a; golu me voiu si duce din ea; Domnulu a datu, éra dusimanul le-a luat, precum a binevoitul Domnului; fie numele Domnului binecuvantat in veci. Dara in tōte acēste ce i se intemplara lui, nu se sminti Iovu Romanulu inaintea Domnului ci remase credinciosus Imperatului seu ca si nainte de acestea.

Si fiindu in diu'a ace'a, că venindu an-

gerii lui Ddieu se stă inaintea Domnului, veni si diabolul intre densii se stă inaintea Domnului. Si disc Domnulu cătra diabolulu: de unde vii tu? Éra diabolulu respuns inaintea Domnului dicendu: amblanu peste oele de sub ceriu si cutierandu pamentulu, éta-me că am venit. Si disc Domnulu cătra diabolulu: patrunc'sai tu cu mintea pre robulu meu Iovu Romanulu? Dreptu că nu este altu omu pe pamentu asemenea lui: omu fara de reputatie, adeverat, fara de pēta, dreptmaritoru, credinciosu Imperatului seu, ferit de totu rēculu, si de cele violente; éra tu disesi, că avatiile sale pierdindu-le se va sminti? Atunci disc diabolulu cătra Domnulu: vestimentu pentru vestimentu si

bubu scaldandu-se in o balta puturoasa ilu in-

trebă pre elu dicendu: in care parte se me mai

ducu eu acum, ca se pierdu pre Iovu Romanulu! Éra Belsebubu respondiendo i disc lui: mergi la Vien'a, orasiu nemtiesou si vei aici a-

colo pre jidovii, cari a luat in arenda opiniu-

ne publica, de carea se dice, că ar fi puterea a siés'a in Europa, si punendu argintu in ma-

n'a loru, vor scrie si vor strigă in gur'a maro,

precum insuti vei voi. Si venindu diabolulu la

Vien'a, aici pre jidovii de cari i se spusese,

carturari nemtiesci cu numele de redactori, si

dise catra dorsi: faceti veste prin lume in dfa-

riile vostre, că Iovu Romanulu este vendieto-

riulu Imperatului seu, inselatoriu mare, éra

magiarii unici sunt credinciosii lui. Si-i res-

punsera lui Jidovii dicendu: cum e cu putin-

tia un'a ca acēst'a, căci Iovu este unul din ceci

mai credincios ai Imperatului, noi scimus, că de

s'ar resipi tōte imperaticile si de ar sufla ven-

tulu tōte semintile de pe fētia pamentului,

unic'a semintia a lui Iovu ar romané credin-

ciosă Imperatului seu si ar stă neclatita ca unu

hornu de pētra dupa arderea casei, éra magiarii

sunt violeni din neamu in neamu. Si response-

diabolulu dicendu: cumca Iovu Romanulu este

vendietoriu, éta aveti dovēda sentitōre; si di-

Apoi natiunes magiara preste totu pri-
in averile besericesci ale ei o adeverata si
avere natiunala, a careia garantia nu de-
se de la nice o vicisitudine politica. —

In fine Ungari'a e unu statu poliglotu
diferite natiunalitati si confessiuni, si conso-
rea si viitoriu lui e conditiunatu de la
barea dreptelor postulate ale acelor'a-si.
Ungari'a nu va mai putea uită, că pre coro-
ei e gravatu afundu devis'a Protoregelui
Stefanu: Regnum unius linguae est imbeci-
at fragile.

Pe catu tempu Ungari'a s'a tinutu strinsu
de la accst'a marginile ei se latiau continuu,
fra de cate-ori si-a uitatu de ace'a, corón'a
obuitu se se ascunda — pana si in pamentu.
recedere de la devis'a ei o ar perielita din
Éca, deslegarea de cestiunea natiunalitatii
! Éca garanti'a autonomiei besericesci ! Éca
aus'a scolară!

Cu respectu — asiadara — atatu la legi-
positive, catu si la necessitatea corelatiuni-
sociali in genere, si in specie a diferitelor
natiunalitati si confessiuni — ministrulu de
si de investimentu — Baronulu Eötvös, in
calitatea sa oficioasa, ci numai ca iniciante
ticularu, prin cunoscutea sa programa provo-
cre la formarea de reuniuni scolare, a pipau-
niunea publica in respectul instructiunii
publice. — Ide'a lui conducatore se vede a fi a
ancipă instructiunea publica de cleru, si a o
redintă insusi poporatiunei laice nemijlocită
resate. — Elu doră, ca reuniele scolare se
formeze dupa arondismentele comitatense,
n' avu totu de odata si acea circumspectiune
udente de a indigita că unde interesele dife-
telor cofessiuni divergă reuniunile se se-
a forma si intre marginile diferitelor bese-
ri. —

In fine ministrulu ceru, ea opiniunea pu-
ta se se deschiare pe fatia in privint'a pro-
mului seu. —

Si ce fu urmarea?

Ati vediutu mai in tōtu jurnalele ungu-
ci, incepente de la verdele „Hirnök“ si al-
lu „Pesti Napló“ pana la rosiulu „Hon“ si
si sangerosulu „M. Ujság“, cum se sculara
rtidele confessiunali, si dechiarara, că ide'a de
uniuni scolare in principiu e salutaria, dura-
stienura totodata cu tōta rigórea si basea con-
fisiunale. Va se dica: Reuniuni scolare dupa
ondismentele confessionali. —

Éca opiniunea publica a Ungariei s'a e-
nciatu!

Acum se vinu cu cestiunea ast'a in spe-
si la romani. —

Si jurnalistic'a romana a discutatu cesti-
una scolare inca mai demultu si mai de multe-
ni din diferite punte de vedere.

Déca am cuprinsu bine lucrulu, apoi do-
intele romanilor resultator din acelle dis-
tasiuni se manifestea si se concentră in ur-
natorele dōue puncte principali:

1. Emanciparea scóleloru de popi, — si

2. Concentrarea scóleloru de ambele con-
fessiuni romane din comunele mestecate. —

Trebue se recunoscemu, că ambele aceste
postulate involvă in sine in catva ide'a de
reuniunile scolare ale Baronului Eötvös.

Se vedemus asiadara, déca, incat, si in ce
lu ar fi realizavere aceste dorintie. —

Ce se atinge de prim'a punctatiune, apoi
nu putem negă, că aceea e justa. Numai tre-
bue se distingemu intre popime si insasi bis-
crica, si se nu confundă aceste dōue concep-
tiune un'a cu alt'a. — Qui bene distinguit bene
doctet.

Preotii sunt organele ministrante ale bi-
sericei, éra beseric'a e universitatea membrilor
ce compunu societata religiosa.

Déca vom esaminá acum constitutiunea
besericei greco-orientale, astămu că tōtu institu-
tiunile ei se basăza pre sistem'a repesentativa
incependu de la sinódele si comitetele paro-
chiali in coordinatiune sistematica si canonica
cu sinódele si comitetele protopresbiterali pana
la sinódele si comitele diecesane si metropoli-
tane. —

Dupa conclusele sinodului nostru de la
an. 1864, care numai au aplicatu canónele ecu-
menice ale besericei orientale la referintele
nōstre locali, sinódele parochiali se compunu de
toti tatii de familia a respectivei comune paro-
chiale, e o representantia mai angusta esita prin
alegere libera din insusi sinodulu parochialu. — Sinodulu parochialu si respective comitetulu
protopresbiteral e o representantia esita din
liber'a alegere a respectivelor sinóde paro-
chiali ce compunu cerculu protopresbiteral, si
ineca statatōrie din dōue tertialitati mireni si nu-
mai din un'a tertialitati preoti. Asemenea sinod-
ulu si comitetulu diecesanu ca cflusul din li-
ber'a alegere a sinódelor protopresbiterali e
representantia intregei diecese in aceasi pro-
portiune de $\frac{2}{3}$ laici catu si $\frac{1}{3}$ a preotimeti, —
éra in ultim'a linia totu asiā si congresulu me-
tropolitanu ca representantia a intrecci bisericu-
romane greco orientale din Ungari'a si Arde-
alu. Din acestea asiā dura ese, că tōtu agendele
si institutiunile bisericu nōstre sunt puse in
manile intregei societati bisericesci si inca in
mesura prē ponderante in man'a representan-
tilor laici.

Findu acum — dupa cum am aratatu
mai sus, tréb'a scolară o atributiune a bisericu-
ei, este evidentă că la noi competint'a scolară nu
e in man'a popiloru, ci a reuniunii canonice.

Asiā dura postulatulu primu, ca se eman-
cipă si scólele de popi e cu totulu superfluu.
Totulu ce e dorit u noii este, ca biseric'a se
intre in deplin'a sa competitint'a si activitate.
Éca reuniunile scolare! —

Se pasim acum la a dōua punctatiune, —
ce purcede din puntele de vedere alu economiei
si alu intrunirei puteriloru! —

Causele care impedeca dorint'a de cumula-
larea scóleloru romane de ambele confessiuni
in comunele miste, sunt multilaterarie, intre cari
noi elevamai cu séma aceea, că prin astfel-
lu de comuniune casuale, s'ar vatemá autono-
mia bisericésca, si competitint'a ei scolare, cindu
din legatur'a sa cea naturala cu biseric'a, ar
scapă pre unu drumu forte alunecosu, si asiā
factorulu celu mai securu, ce ni-a pastrat e-
sistint'a — ar deveni precariu. —

Alta causa impedecatoriu sunt si frecarile
confessiunali, cari provinu mai cu séma de a-
colo, că o parte ar mai dorfi pestrarea unoru
prerogative vecchi, pre candu celeia latte inca
nu-i convine a cōde catu de putinu din strict'a
reciprocitate. Mai numera si aceea că avea
scolara e strinsu legata de avea bisericésca, si

esporint'a ne-a invotiatu că in colo mai multe
casuri celu mai tare a mancatu partea compa-
nionului celui mai debile, cu unu cuventu:
„Pungile sunt surori, dara banii nu sunt frati.“

Aceste si alte asemenea dificultati s'ar
puté delatără si complană intre noinumai prin-
tr'unu pactu interconfessional efektuitu pre
calea delegatiunei din representantile legaliale
ambelor bisericu romane, care pre langa nesti-
bit'a pastrare a principiului de strict'a auto-
nomia bisericésca, se reguleze acst'a causa in
tōtu detalurile sale pre basca perfectei recipro-
citat. — Clara pacta boni amici. Pana atunci
se pastră fie-care ce avem, ca altfelu; Comuni-
mio est mater rixarum.

Cumea in tōta intemplarea tocmai in in-
teresulu nostru, e de lipsa, ca se nu desparti-
timu scóla de biserică, — voiu vorbi cu alta o-
casiune a tesi mai pre largu. —

Acum inchie cu acea, că constitutiunea
bisericu nōstre nu colidă cu program'a sco-
lare a baronulu Eötvös, ci mai vertosu o pro-
movăza, — numai se se delature tōtu pedocle
politic, ce ne mai impiedeca a intră in deplin'a
activitate a bisericu.

Pesta in 8 noem. n.

(Conferintie in caus'a ierarchie. — Caus'a cōtului Hevesiu. — Investi-
gatiune la Pecic'a.) Asiā vedu, că corespondint'a guvernamentală litografata de aici are
mai pucine respecte de discretiune, de catu co-
respondintele DVōstre (u) in nr. de adi alu
Albinei; acea corespondintia ni spune apriatu
că conferintele in caus'a ierarchie ortodoxe se
tienu la d. secretariu de statu G. Ioanoviciu,
fresce din initiativ'a dsale, si ne face mai de
parte a pricepe, că se lucra a combină unu pro-
iectu de lege pentru inarticularea metropoliei
romane, coordinate cu cea serbăsa, si regularea
autonomie sale. De atat'a asiā-dara va fi ier-
tat se luam notitia si noi. Dar déca scimu a-
cest'a, de buna séma că nimonea nu ni va luă
in nume de reu, de mai adaugem, că corespondint'a
litografata n'a spusu deplinu adeverulu,
candu atinge, cumea conferint'a prima n'ar fi
avutu resultatul positivu; din contra ea avu a-
celu resultatul positivu, că s'ar desbatutu si re-
cunoscutu lips'a de unu atare articolu de lege, si
— s'ar atinsu si materialulu cuprinsului seu.
Ide'a acestoru conferintie merita deci tōta lau-
dă si recunoscint'a. A dōua siedintia audu că
se va tiené lunca viitoră. — Atat'a despre a-
cestu interesante obiectu.

Totu eu referintia la corespondint'a am-
intita din nr. de adi alu Albinei, sic-mi ier-
tat a splică si parerea respicata acolo in pri-
vint'a votarci de olalta-ieri in cas'a repre-
sentantilor.

Dintre deputati nostri, in adeveru mai
multi au privit u cestiunea escata din pasirea regi-
mului facia cu comitatulu Heves, ca o cesti-
une de incredere séu de neincredere catra
ministeriu, din acea simpla causa, că insusi mi-
nisteriu asiā a splicat'o; si acest'a a fost um-
titu pentru care unii dintre deputati nostri
au pretinsu că, de óra-ce ministeriu dupa
portarea sa de pana acu facia cu noi romanii
nu merita incredere, detorint'a ablegatiloru
romani neependinti ar fi a vota cu stang'a;

pre unulu Ddieu. Nu putem tempu petre-
cendu asiā, disera catra densulu fariscoi si car-
turarii din Ungaria; de ce stai asiā de necla-
titu in creditintia pentru Imperatulu Austriei?
Ori te lipesc de Ungaria ori vei si murí in-
tru defaimare si ticalosia, alt'a nu-ti remane!
Éra elu radicandu ochii disa catra densii: au
dóra nebun si foră da minte sum, ca se facu
un'a ca acésta? Daca am luat cele bune din
man'a Domnului, cele rele se nu le suferim?
Si pre langa tōtu acestea nu s'a aflatu, ca se se
smintesc Iovu inaintea Domnului seu, se-si in-
tine buzele sale cu cuvinte de violenia, ci re-
mase credinciosu Imperatului seu in tōtu dilele
victii sale.

Audiendu trii frati de alui Iovu despre tōtu
necaduriile ce le sufere, venira fie-carele din latu-
rea sa, unulu den tiér'a muntenésca, altulu din
tiér'a Moldovei si alu triile din Bucovina, toti ca
selu cereceteze si se-lu mangai pro densulu. Si
vediendu-lu pre elu de departe nu-lu cuno-
seura, si plangendu de asupra lui cu tanguire
mare, a ruptu fie-carele din ei vestimentele sale
si a presaratu cu cenusia capulu seu, si sie-
diendu asiā langa elu sipte ani si sipte luni,
nu vorbă neci unulu din ei vre unu cuventu in
partea lui, ci numai cugetă, cum se-lu scape din

alii érasi au argumentatul că, dupa se aci nu
e vorba de incredere séu neincredere, ci de
unu casu positivu si legalitatea lui, si fiindu că
nelegalitatea positiva nu e dovedita, deci n'ar fi
destulu temciu a se desface la acestu casu de
partit'a regimului, ai careia membri sunt densii
in cestiunile politice; alii in fine au disu, că
stang'a aducondu acst'a cestiune foră destulu
temciu pre tapetu si facendu din ea cestiune
— nu de cabinetu, ci numai de partita,
deputati romani, cari nu se tienu oblu de nice
una partita, n'au nice unu interesu d'a se ame-
stecă in acst'a causa.

Asiā s'a intemplatu, de unu-spre-diece
deputati romani votara ou drép'a, pentru re-
gim, cinci eu stang'a contra regimului, éra
siesesprediece nu votara de felu; avendu in-
se a mai observă aci, că unii din cesti din urma
nu erau nice de facia; unii nice in Pesta.

Ast'a mi se pare mie adeverata facia a
lucrului. —

In fine din siedinti'a de adi am a repor-
tă, că contra alogerei de deputatu in cerculu ro-
manescu Peccia se ordină cu votu unanimu
cerectare, éra de comisariu cerectatoriu se de-
numi dlu deputatu romanu G. Véghsö. Ale-
gatorii nostri de acolo deci la tōta templare
sunt mai norocoosi si potu avé mai bune spe-
rantie, de catu cei din cerculu Oravitiei, caror'a
denumirea dlu M. Onosy de comisariu cerecta-
toriu nu li pote insufi, de catu — temere.

Societate de lectura, a junimeei stu-
dișoare la gim. romanu de Beiușiu, carea
cuprinde in sine o cununa frumosă de teneri,
coadūnati din mai multe provincie locuite de
Romani, si-a inceputu funtiunea sa. —

Cu ocaziunea siedintiei prime tienute in
19 octobre a. e. Revers. domnu dirig. gimn.
si presidinte a societatei Teodoru Kóváry
dimpotrivă cu Clrs. domnu prof. si conducatoriu
a societatei Gabrielu Lazaru, fura prin o
cuventare rostita in numele membriloru prin
Leo Muresianu si dupa finea aceleia cu vivate
entusiastice a membriloru — intempinati. —

Abia se restitu liniscea si Revers. domnu
presidinte Teodoru Kóváry incepù a tiené o
cuventare de deschidere in care precum arata
carea siervesce ca de medilociu pentru desvol-
tarea mai ampla a junimeei asiā si folosulu sci-
ntierloru lu desfasuri prin cuvinte pline de
dulceti'a accentelor filosofice. —

Cetindu-se apoi statutele societatei,
Revers. domnu presidinte recomandandu
membriloru de conducatoriu pre Clrs. domnu
Gabrielu Lazaru se depara din medilociu
nostru intre vivate caldurăse. —

Se areda apoi pe tribuna Clrs. domnu
conducatoriu si tiene o vorbire stralucita. —
Indemnarea membriloru la activitate facu sem-
burulu era spresiunile frumosé si silogismele
placute ornamentul ei. —

Membrii provocati apoi de Clrs. domnu
conducatoriu pasira la alegerea oficiliiloru, si
alăseră:
de not. coresp. pe Coriolanu Brediccanu cl. VIII
„ „ siodint. „ Antoniu Coaciu „ „
„ „ bibliotecariu „ Vasiliu Lesanu „ „
„ casieru „ Ioane Borosiu „ VII

urgia si se-lu radice la marire, pe catu de apa-
satu lu vedu acum intru necadiuri.

Intre acestea deschise Iovu Romanulu
gur'a si a blastematu diu'a nascerii sale dieciu:
Se piéra diu'a aceea, intru carea m'am na-
scutu, si n'optea aceea, intru care s'a disu: éta
natiune! Acea n'optea se fie totu intunereu si
se nu mai dea lumin'a Domnului preto dens'a.
Se se intunecce stelele noptii acelcia, se totu
asepte lumina si se nu o mai veda si neci lu-
céferulu de deminézia resarindu. Pentru ce nu
am murit u pantecele mamei mele si nu
m'am trecutu dupa ce me nascuiu? De ce nu
me lasara se dormu, ci me desceptara, ca se me
scolu si deschidiendu ochii se vedu lumin'a
consciintiei de mine, că cine sum, de unde me
tragu si carea-mi a calea? Pentru ce s'a datu
mie lumina intru tanguire si viétia intru ama-
ratii? De ce me totu temeamu, de aceea nu
scapai, orandulele si tocmele stapanirii ma-
giare éta-le că de nou mo incatusiescu. Si rum-
pendu Iovu Romanulu si romasit'a din vestmin-
tele sale, se puse in unu unghiu alu casei sale
resapite si planse asiā dile multe, multe.

tendu acestea, puse in man'a fie-caruia din ei
cate diece mii de talanti si cate cinci dieci de
mii de argintu. Si pe locu se incredintiara
Jidovii, că Iovu Romanulu este vendictoriu si
disera: Acum cunoscemus intru adeveru, că
Iovu este vendictoriu, căci noi am vediutu si
credem, dare cine ne va crede nă? óre astă-
vom de aici fericiti, cari se nu véda si se cré-
dă? Si respundiendu diavolulu disse catra Jid-
ovi: eu soiu bine, că se vor astă mai alesu prin
ministerie si in curtile imperatesci multi, cari
des' nu vor vedé, totu vor crede. Atuncia ince-
pura Jidovii a clivet'i pre Iovu Romanulu dupa
óra Vecinei lui in carti tiparite, in desbateri
publice si in foile loru de tōtu dilele, că este
vendictoriulu imperatului seu, éra magiaru
nu mai sunt credinciosi, des' dicu intre sine unulu
că sunt Lopetieni, dara ce ne pasa
nă, căci am primitu argintu si auru intru pla-
ta si vom faco precum ni s'a poronciu nă.
Éra de aici merse diavolulu la Magiar-
oraag carele e in Ungari'a si dete Magiar-
loru diece cara pline de piparca (piparusa) si
o turma de porci niemtesci si 10.000 de pin-
teni de argintu pentru capitania celor 70 de
batalione de honvedi si duhanu si vinu multu
si dice loru: Cliveti, cliveti catu poteti pre-

Societatea esorie totodata concursu pentru o novela originarie carea din partea societatei va fi premiata cu trei galbeni si se va publica in almanacul edandu. Doritorii — dintre membrii inscriși actuali seu onorari a societatei acesteia, — de a dobandi acestu premiu se binevoiesca a trimite opulu, adresat societatii de lectura a junimeei de la gim. rom. de Beiusiu mai multu pana la 15 fauru a. v.

Datu in Beiusiu in 7 nov. 1867.

Coriolanu Bredeceanu m. p.
not. coresp.

Societate nouă de lectura. Tenerimea din institutulu clericalu, sub conducerea r. dd. profesori infinitia o societate de lectura. Presedinti siedintelor sunt dd. profesori insisi. In siedint'a tienuta la 7 novembrie n. s'au alese oficialii societatii. Notariu este Iuliu B. Costa teologu in anulu III; cassariu V. Belesiu teol. an. II; controloru T. Gruescu teol. an. I; bibliotecariu C. Gurdanu teol. an. II. — Totu in acea siedintia s'a determinat a se aduce multiamita on. Redactiuni a „Albenei“ care a binevoitou a onoră gratis tenerimea cu multu pretiuitulu diurnalul alu seu *). — Aradu, 8 novembrie 1867. Iuliu B. Costa m. p. notariu.

Romania.

Mesagiul domnescu

de

deschiderea Corpurilor legiuitor.

Domni deputati!

Resursele straordinarie votate guvernului meu, pentru exercitiul anului curinte, fiindu forte restrinse, nu s'au potutu acoperi chieltei neprevedute, inse de o neasparata trebuința.

Guvernul meu; pusu astu-fel in alternativa d'a lasa administratiunea in paralisia, prin lips'a de credite indestulitoare pentru unele servicie publice, cari nu suferau amanare, seu d'a trece peste marginile cifrei acordata de camera, a fostu nevoie, in insu-si interesulu ordinei publice, a-si deschide ore-cari credite de stricta necesitate, pana la finele lui octobre, rezervandu-si a cere pentru acest'a unu bilu de indemnitate, precum si cre ditele trebuințoase pana la finele acestui anu.

Convocandu-se asta-di in sesiune straordinaria pentru ca se datu guvernului meu miliocole necesarie spre a poté satisfacere cerintele diferitelor servicii publice, pana la finele anului, ve invitu, domni deputati, a ve ocupá totu d'a data, si de urgintia cu urmatorele proiecte de legi, privitor la politia rurala, la imbunatatirea armelor, la completarea si la remont'a armatei noastre, la concesiunea unui resou de cai ferate intre Sucava, Iasi, Galati, Focșani si Bucuresci menite a dà o satisfacere reala intereselor, mai cu séma ale Romaniei de dincolo de Milcovu, pentru care concesiune guvernului meu a si inchieiatu o conventiune provisoria; precum si la diferitele concesiuni acordate sub regimile trecutu, cari reclama o solutiune catu mai ne'tardiata.

Dumneadeu se bine-cuvinteze luorarile domnilor vostre.

Sesiunea straordinaria a Adunarii deputatilor este deschisa.

Carol.

Stefan Golescu, Dumitru Bratianu, D. Gusti, Er. Arghiropolo, G. Adrian, A. Terianchiu. Bucuresci, 25 oct. 1867. „Rom.“

CAROLU I,

Din gratia lui Dumnezeu si prin voint'a nationala, domnul Romanilor.

La toti de fatia si viitoru sanetate.

A supr'a raportului ministrului nostru secretaru de statu la departamentulu instructiunii publice si alu cultelor, no. 10,958.

Am decretat si decretam ce urmeaza:

Art. 1. Se institue o comisiune pentru pregatirea lucrarilor necesarii la imediat'a organizare in Bucuresci a unei scoli preparatore de invetitori satesci.

Art. 2. D-nii doctori Davila, Esarcu, Alessandreeu Ureche, licentiatulu Gr. Stefanescu si A. Treb. Laurian, decanulu facultatii de litera, sunt numiti membrii onorifici in susudis'a comisiune, sub presiedint'a ministrului nostru

*) Foa Vi o spedam din dispusestiunea Ilustrilor dd. fundatori a ei, casii celor falcate societati ale tenerimei, deci multiamita privesce acolo. Red.

secretaru de statu la departamentulu instructiunii publice si alu cultelor.

Art. 3 si celu din urma, ministrul nostru secretaru de statu la departamentulu instructiunii publice si alu cultelor este insarcinat cu executarea decretului de fatia.

Datu in Bucuresci, la 20 octobre 1867.

Carolu.

Ministru secretaru de statu
la departamentulu instructiunii
publice si alu cultelor,

D. GUSTI

No. 1,510.

Economia.

Tergulu de Viena.

Pretiurile negozielor sunt:

centenariulu (marge, mage)

Bumbaculu Egiptianu 85 fl. 90 fl.
Nordamer. middl. 65 67.50
Grecescu 55 60 "
Levantinu 1. 40 " 50 "
Persianu 38 42 "
Ostind. Dhol. fair 47 50.50 "
midd. fair 45 47.50 "

Canep'a de Apatin 19.75 22.50
Itali'a, curatite faine 70 80 fl.
midlocia 50 60 "
Poloni'a naturala 20 23.50
curatita 25 34.50 "

Inulu natural de Polonia 20.50 23.50
Moravia natural 25 37 "

Mierea de Ungari'a naturala 20.50 22 "

Banatu alba — — "

Ungari'a galbena 20.50 22 "

Sementi'a de trifoiu din Stiria
cea rosia curatita 23 27.50
lucerna italiana 28.50 29.50
francesca " "
ungurésca 27.00 27.50
curatita 28.50 " 30 "

Talp'a lucrata (Pfundleder
prim) 105 " 110 "
(Corametti) 92 " 96 "

Pelea de bou, uda cu cörne,
cea din Poloni'a de Z 24—26

din Ungari'a de Z 27—28 "

" uscata cent. 58—60 fl.

vaca " 59 " 62 "
vitielu " "
fora capetine 138 " 143 "
cu capetine 121 " 125 "
din Poloni'a cu cap. 97 " 104 "

Cleiu' pentru templari celu negru 15.50 17

" " celu brunetu 24 25
" " celu galben. 25 27.50

Oleulu de inu 32.75 33.75

rapitia (rafinatu) — — "

terpentinu galitianu 15 16.50

rusescu 15 " 16 "

austriaou 19.50 20.50

Colofoniu. 7 1/4 " — 7 1/2 "

Smol'a negra 5 1/4 " 6 1/2 "

Unsórea de cenusia din Illir'a 19 19.50

Ungaria (alba) 17.25 17.75

" " (albastra 14.50 15.25

Rapiti'a din Banatu, metiulu austriacu 5.87 " 6 "

Perulu de capra din Romani'a 27 fl. 29 fl.

Lan'a de óie, cea de iorna 100 " 105 "

" " véra 90 " 95 "

" mielu (fina) 170 " 180 "

" óie din Transilvan'a 105 " "

" " Brail'a, Jalomiti'a 78 " "

" " Romani'a mare 76 " "

" " mica 68 " 70 "

tabaci (Gärber) din Roman'a 62 " — 64 "

óie din Banatu, cea comuna, grosa 55 " — 58 "

óie din Banatu tigai'a 70 " — 72 "

véra din Besarab'i'a — — "

Unsórea de porc 41 " 43 "

Slanin'a afumata (loco) 42.50 — 45 "

Cér'a din Banatu si din Un-

gar'i'a, cea galbena 123 " — 125 "

cea nalbita 150 " — 160 "

Pruneli' uscate, din 1865 14 " — 16 "

Zaharulu Raffinade 31.50 32 "

Melis 30 31 "

Lompen 28.75 — 29.50 "

Graul'u din Banatu 89 Z metiul 6.60 cr.

Ordiulu 72 " " "

Ovesulu din Ungar. 42 " " — 2.00 "

Seulu de óie din Romania — — "

Coltiani (Knopperi) I. din 1866 17.00 17.50 "

" " II. " 1866 16.00 16.50 "

Dirdie (Trentie) Unguresci, albe 10.25 11.00 "

" " jumetate albe 8.25 8.75 "

" " obele — 6.25 6.50 "

" ordinare — 5.25 5.75 "

Temisiór'a, 8 noemv. 1867.

(Reportul de septembra a Loidului din Temisiór'a.) Negotiul cu cereale ce in

de cursulu septembrie se legană intre urcare si

scadere, prim la finitulu septembrie o sustine

decisiva buna, si se vendura la piatia mai

multe partite de grâu 85/89 1/2 Z fl. 5.70 —

5.75, 88/89 1/2 Z cu fl. 5.90. Usuare cu 4 fl.

80 cr.

Desi producatorii nu suferu de lipsa de

bani si lucrul campului li da ocupatiune, totosi la piatia se adusera bucate intru indestulire.

Notam pretiurile d'antai:

Grâu, usuare 89 1/2 Z fl. 4.70—4.75;

86/89 1/2 Z cu fl. 4.50—5.50; 88/89 1/2 Z fl.

5.80—5.85. — Secara 78/80 Z fl. 3.55

— 60 cr.; — Ovesulu 46/48 Z cu fl. 1.60

— 70, si 10%. — Papusioiu despoiatu cu

fl. 2.50—2.60. — Papusioiu nedespoiatu nu

veni la piatia, cea ce adveresce bunetatea

cualitatei lui den anulu acesta.

Aradu, 9 noemvr. a. c.

Tergulu nostru de tiéra, ce pa aici lu

nimumu „de tómna“ treceu in dilele acestea la

sandu urmari placute tuturor vendorilor.

De unu siru de ani nu am avut tergu asi de

bunu ca in anulu acesta pe cestu de tómna.

Pretiurile bucatelor fiindu inalte, medilocira

plugarilor posibilitatea a-si procură cam de

tote ci li lipsescu in casa si pentru economia.

Negotiul cu manufaturi a fostu tare manusu.

Croitorii, caltiunarii, cojocarii n'aveau marfa

cata o poteau se o vanda. Asemene avura trecere

buna si produptele brute cari de astadata veni

sera de pin Banatu, confiniul militaru si chiar

si din Ardealu, si tote au trecutu cu pretiuri

bune.

Bucatele nu suferira de ore-care influen-

tia buna seu rea a tergului, pretiurile loru re-

masera casii pana aci. La tergu nu fu tocmai

mare imbuldiala de ele. Nici comperatori straini

nu erau pre multi, fie ca dora pentru comuni-